

Siunnersuut uunga: Pinngitsuuisinnaajunnaarnermik katsorsaasarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx af xx.xxx 2018-imeersoq

(Peqqissutsimut, Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq)

Akissuteqaat

(Peqqissutsimut, Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq)

Pingajussaaneerinnineq

Aanngajaarniutitik pinngitsuuisinnaannginnermik katsorsaasarnerup periarfissarisagut tamaasa atorlugit nukittorsarneqarnissaa suliassa qarfimmilu inatsiseqarnissap pingaaruteqarnera partiinit tamanit isumaqatigineqarmat Naalakkersuisut qujassutigaat.

Aanngajaarniutitik aningaasanoormillu ajornartorsiutit nappaatitut Naalakkersuisunit isigineqarput. Nappaat amerlasuutigut angusaqarluarluni katsorsarneqarsinnaasoq aammalu katsorsartinnikkut imigassamik aningaasanoormillu ajornartorsiutit qaangivinneqarsinnaalutik.

Naalakkersuisut 2015-imi ”Nuna tamakkerlugu pilersaarut siunissami atorneerluinnermut katsorsaasarneq pillugu siunnersuut” saqqummiuppaat, tamatumani imigassamik, hashimik aningaasanoormillu ajornartorsiuteqarnermut katsorsaasarnerup akeqarunnaarsinneqarnissaa siunertarineqarluni. Aammattaaq pinngitsuuisinnaannginnermik katsorsartinnissamut neqeroorutigineqartartut annertunerulernissaat aammalu isumaginninnermik ingerlatsivinni aamma/ imaluunniit peqqinnissaqarfimmi tamatumunnga suliniutit akornanni ataqatigiit-toqarnissaa pilersaarutikkut qulakkeerniarneqarput. Pilersaarut tamanna atuutsilerniarlugu Allorfik ulloq 1. januar 2016-imi pilersinneqarpoq.

Katsorsaanerit aalajangersimasut *sunniutaat* uppernarsarneqarsinnaassasut pilersaarummi pingaartinneqarpoq. Katsorsartinnissamik neqeroorutigineqartup sunniuteqarluarnissaa inatsissatut siunnersuummi tassani aamma qitiutinneqarpoq. Nalunngilarput innuttaasut tamarmik assigiimmik katsorsartinnissaq pisariaqartinnikkaat, innuttaasulli tamarmik atorneerluinnermik atugaqartut sunniuteqarluartumik katsorsartinnissaq pisariaqartippaat. Innuttaasut amerlasuut aanngajaarniutitik atorneerluinnerminnut katsorsartinnissamik qinnuteqartarnerat alloriarnerujussuusarpoq aammalu katsorsartinneq iluaqatigikkaangat inuttut annertuumik nakkariaataasarluni. Katsortinnermik iluaqutaasutut uppernarsarsinnaasatsinnik innuttaasut tamarmik neqeroorfigineqarsinnaasariaqarput. Aammattaaq atorneerluinnermik katsorsartinnermi pingaaruteqarpoq tamatumani angerlarsimaffiup ilaqtutallu qanigisaani ingerlanneqarnissaa aammalu inuup katsorsartittup piffissami katsorsartinnermini qanilaassusermik najukkamilu katsorsartinnissaanermik misigisimanissaa.

Katsorsartinnerit sunniuteqarluartut tamarmik innuttaasunit tamanit iluaqutaasinnaanissaat Naalakkersuisunit anguniarneqarpoq. 2015-imi innuttaasut aanngajaarniutitik ajornartorsiuteqarnermut katsorsartittut 116-iupput. 2018-imi kisitsit tamanna qaffariaateqarpoq inuit katsorsartittut 528-inngorlutik.

Ukioq kingulleq katsorsartinnissamik neqeroorutinit tamarmiusunit najukkami katsorsartinnerit 73%-eraat. Taakkunanit 18 %-it namminersorlutik neqerooruteqartunit katsorsar-neqarput 55 %-illu Allorfimmi katsorsarneqarlutik. Najukkani namminersorlutik ingerlata-linni katsorsartissinnaaneq taama iluatsilluarneqartigimmat assut nuannaarutissaavoq.

Innuttaasut nunaqarfimmeersut amerlanerit katsorsarneqarnissaannut periarfissaasa ullumik-kut killeqarnerannut illoqarfinni mikinerni nunaqarfinnilu katsorsartinnissamik inissaqanngin-neq pissutaanngilaq, innuttaasulli atonerluinermut katsorsartinnissamut kommumini sulianik ingerlatsisuminnit *innersuunneqartannginnerat* pissutaalluni. Allorfiup kommunillu akornan-ni suleqatigiinneq qanoq pitsanngorsarneqarsinnaanersoq pillugu misissuisoqarnissaanut suleqatigiissitaliornissamik naalakkersuinikkut ataqatigiissaarisooqatigiit aalajangiinerisigut amerlanerit katsorsartinnissamut innersuunneqartarsinnaassasut Naalakkersuisut neriuutigaa.

Namminersorlutik ingerlatsisunik atuineq ataatsimiititaliamit qitiutillugu sammineqarpoq. Atonerluinermik katsorsartinnermi aningaasat atorneqartartut amerlassusiata nassatarisaanik neqerooruteqartarnissaq inatsisitigut pisussaaffiuvoq. Neqerooruteqartitsinikkut katsorsaanerit pitsaassusissaasa akiisalu akornanni pitsaanerpaamik ataqatigiittoqarnissaa qulakkeerneqar-sinnaavoq.

2017-imi neqerooruteqartitsineq immikkoortunut qulingiluanut agguataarneqarpoq. Najukkami katsorsartinneqarsinnaaneq namminersorlutillu ingerlatsisoqarnissaa qulakkeer-nerujumallugu 2019-imi ukiakkut neqerooruteqartitsinermi immikkoortut 13-iutinneqassapput aammalu nunaqarfinni najukkami katsorsaanissamik neqeroortitsinerit amerlanerussallutik.

Tamatuma peqatigisaanik neqerooruteqartup najukkami ingerlatsiinnarnissaa akuersissummik tunineqarnissamut piumasaqaatit ilagissavaat akit pitsaassusissarlu pillugit piumasaatit assiga-lugit.

Naalakkersuisut taamaalillutik namminersorlutik ingerlataqartut suleqatiginissaat assut pingaartippaat, tamannalumi inatsimmi aamma takuneqarsinnaavoq, tamatumani namminer-sorlutik ingerlataqartut inatsisip oqaasertaani tassungalu nassuiaatini ilaatinneqarnerulermata.

Naggasiullugu Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap siunnersuumik peqqissaartumik suliaqarneranut aammalu inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarnerani pissarsiviulluurtumik ataatsimeeqatigisarneranut Naalakkersuisut qujapput aammalu siunner-suut taama isikkoqartillugu pingajussaaneerneqassasoq inassutigalugu.